

РЪКОВОДСТВО ЗА ПОТРЕБИТЕЛЯ

**за работа със система за попълване и изпращане на полетни
планове чрез Интернет с използване на Web интерфейс**

Съдържание:

1	Функционално описание на системата.	3
2	Апаратни и софтуерни изисквания за работа на програмното осигуряване.	3
3	Общо описание на интерфейса на приложението ‘BulATSA FlightPlanner’	3
4	Последователност на работа.	5
4.1	Идентификация на потребител.....	5
4.2	Създаване на нов полетен план.	5
4.3	Редактиране на полетен план.....	5
4.4	Изпращане на полетен план.....	6
4.5	Семантична проверка на полетния план.	6
4.6	Индикация за грешен полетен план.	6
4.7	Разпространение и обработка на коректен полетен план.	7
4.8	Отмяна на полетен план.	7
4.9	Работа с шаблони.	8
5	Използване на графичния редактор на маршрути - Map tool	8
6	Приложение I.	10
7	Приложение II.	20

1   Функционално описание на системата.

Системата дава възможност на оторизиран потребител да попълва и изпраща полетни планове, да проверява коректността им и да получава обратна информация за етапите на обработка на полетния план. Работата по попълване на полетен план се извършва чрез Интернет-базирано приложение, което се стартира чрез Web-browser, поддържащ Java технология. Формата за попълване на полетни данни е проектирана да наподобява максимално работата с хартиената бланка за полетен план. Приложението комуникира със сървърните модули асинхронно, представяйки незабавно резултатите от работата на системата. Потребителят има възможност да създава и обработва няколко (до четири) полетни плана едновременно. Поддържат се и до четири шаблона, които всеки потребител може да съставя, съхранява и изтрива в личния си профил. Всички потребителски данни се съхраняват в база данни на сървъра и могат да се ползват от потребителя независимо от времето и мястото.

2   Апаратни и софтуерни изисквания за работа на програмното осигуряване.

Приложението ‘BulATSA FlightPlanner’ може да работи на всеки съвременен персонален компютър и не поставя специфични изисквания към неговите параметри. Необходим е Web-browser (препоръчва се Mozilla Firefox) и инсталиране на Java ‘Plug- in’, разпространяващ се свободно на страницата www.java.com. Операционната система на персоналния компютър може да бъде MS Windows, Mac OS X, Linux или друга, на която могат да работят Web-browsers.

3   Общо описание на интерфейса на приложението ‘BulATSA FlightPlanner’

На долната фигура е показан примерен изглед на приложението. В горната част, под формата на ‘табове’, се намират текущо обработваните полетни планове. Вдясно от табове се намира таб ‘+’ за създаване на нов план. В централната област на формата се намира попълвания полетен план. В дясната част, вертикално, са разположени бутон за изпращане на попълнения полетен план, бутон за отмяна на полетния план (CNL), поле за изобразяване на статуса на изпратен план, бутон за изтриване на план, бутон за запис на данните като шаблон, както и икони, представящи визуално запазените от потребителя шаблони, заедно с бутони за изтриването им. В горния десен ъгъл се намира икона, променяща цвета си според наличието на връзка с Интернет и сървъра.

4 Последователност на работа.

4.1 Идентификация на потребител

При успешно свързване към сървъра се показва прозорец, в който потребителя въвежда потребителско име и парола. При успешно влизане в системата се зарежда профила на съответния потребител с текущите работни полетни планове и шаблони.

A screenshot of a login window. It features two input fields: 'Username' with the text 'pesho' and 'Password' with six dots. To the right of the password field is a 'Log me in!' button with a key icon. Below it is an 'Exit' button with a red 'X' icon.

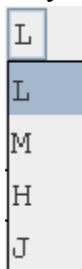
4.2 Създаване на нов полетен план.

При стартиране на приложението, ако няма активен полетен план, автоматично се създава нова празна бланка. Чрез натискане на иконата на някой от шаблоните, данните от шаблона се попълват в съответните полета на формата. При клик върху таб-а на текущия план, се актуализира заглавието му във формат **AircraftID ADEP->ADES** и данните се записват на сървъра. При промяна на статуса на полетен план, неговата икона (вляво от заглавието) се променя (виж т. 4.7), независимо дали планът е текущо показваният. Пореден нов план (до четири)

може да се създаде чрез натискане на таб:

4.3 Редактиране на полетен план.

В отделните полета се попълват полетни данни. Всяко поле проверява въведените данни и не допуска невалидни символи. Полетата 'FLIGHT RULES', 'TYPE OF FLIGHT' и 'WAKE TURBULENCE CAT' се променят с въвеждане на символ от клавиатурата или чрез избора му от падащо меню с мишката:

Изтриването на въведен символ става с клавиша 'Backspace'. При попълване на всички символи от дадено поле, автоматично се преминава в следващото. Навигацията между полетата става с мишката или с клавиш 'Tab'.

4.4 Изпращане на полетен план

Изпращането на полетен план става с натискането на бутон 'Send'.

На вече потвърден (Acknowledged) полетен план може да се промени времето за начало на движение, но само, ако новото време е с най-малко 30min по-късно от планираното време. Промяната за по-ранно време за начало на движение се прави като се отмени полетния план и се попълни и изпрати нов полетен план.

4.5 Семантична проверка на полетния план.

След изпращане, полетния план се проверява от сървъра по следните критерии:

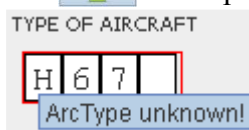
- Поле Aircraft Identification не трябва да е по-кратко от четири символа; ако полето съдържа *CallSign*, то в поле 18 (Other information) трябва да фигурира стойност '**REG/xxxx**'. (По време на тестовия период полето **REG/** е задължително).
- Поле Aircraft Type не трябва да е по-кратко от 2 символа и трябва да фигурира в базата данни с регистрирани типове (Doc 8643 "Aircraft Type Designators"). Ако в полето се попълни '**ZZZZ**', то в поле 18 следва да се добави '**TYP/xxxxx**' за ВС, нефигуриращи в базата данни.
- Полета Departure Aerodrome, Destination Aerodrome, ALTN Aerodrome и 2nd ALTN Aerodrome трябва да фигурират в базата данни със сертифицирани летища и площадки (Doc 7910 "Location Indicators"). Ако в полетата се попълни '**ZZZZ**', то в поле 18 следва да се добави съответно '**DEP/xxxxx**', '**DEST/xxxxx**', '**ALTN/xxxxx xxxx**'.
- Поле UTC Time/EOBT се проверява за валидна цифрова стойност за време.
- Поле Level не се допуска да е по-кратко от три символа. (Виж прил. I)
- Поле Speed не се допуска да е по-кратко от четири символа. (Виж прил. I)
- Поле DOF/ трябва да съдържа валидна дата, във формат YYMMDD, която не трябва да е отминала.

4.6 Индикация за грешен полетен план.

При наличие на некоректно поле в изпратения полетен план, в полето за изобразяване на статуса се появява символ *Incorrect*:

Съответното поле (полета) се маркират с червен контур и при посочването им с курсора на мишката се показва подсказващо съобщение. Първото некоректно поле се активира за редактиране. Бутона 'Send' се забранява до нанасянето на корекция.

4.7 Разпространение и обработка на коректен полетен план.

Изпратения полетен план се подлага на проверки за семантична коректност от сървъра. Докато се извършва проверката, за кратко, се изобразява символ *Processing...*

Ако тези проверки преминат успешно, плана се приема за обработка и разпространение. В полето за изобразяване на статуса се изобразява символ *Waiting...*

В случай на комуникационен проблем, се изобразява символ *Failed:*

При приемане на план от системите за обработка и разпространение на полетни данни в ДП РВД, могат да се получат следните отговори на заявката:

- MAN съобщение – планът е приет за ръчна обработка.

- ACK съобщение – полетния план е приет и активиран.

- REJ съобщение – полетния план е отхвърлен.

- Съобщение от оператора в свободен текст.

При последните две съобщения посочването с мишката на символа в полето за изобразяване на статуса показва текста на съобщението.

4.8 Отмяна на полетен план.

След потвърждаване (Acknowledge) на полетен план той може да бъде

отменен чрез натискане на бутона 'Cancel'.

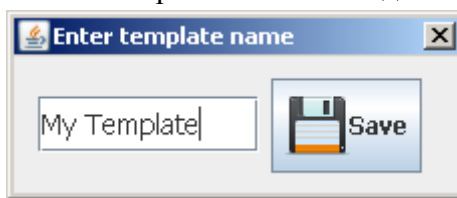
Отмяната на полетен план също подлежи на потвърждаване (Acknowledge) от системата за обработка и разпространение на полетни планове.

4.9 Работа с шаблони.

Във всеки един момент, текущо редактирания полетен план може да бъде запазен за бъдещо използване като шаблон. Това става с натискане на бутон 'Save...'

Изобразява се диалог, в който потребителят въвежда име на шаблона:

Ако името съвпада с това на съществуващ шаблон, то той се актуализира с новите данни.

Запазеният шаблон се появява като икона в дясното поле на формата, като в иконата се изписват полетата *ArcID*, *ADEP* и *ADES*. При посочване на иконата на шаблона с курсора на мишката се показва подсказващ текст с името на шаблона.

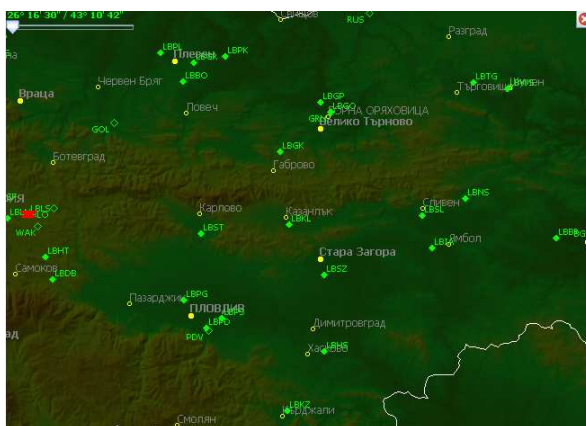

При натискане на иконата на запазен шаблон, неговите данни се попълват в полетата на текущо редактирания полетен план. Полетата за време не се попълват. Изтриването на шаблон става чрез натискане на червения бутон вдясно от него.

5 Използване на графичния редактор на маршрути - Map tool

За улесняване въвеждането на маршрут е наличен графичен инструмент **Map Tool**. Това е Java приложение, използващо картата на България с нанесени навигационни точки и летища, изписани в ICAO формат. Използването му е лесно и интуитивно. Бутонът е над поле 15. След натискането му се появява прозорец, подобен на показания:

Картата се премества с ‘провлачване’ (drag) - с ляв бутон на мишката, а мащабът се променя от плъзгача в горния ляв ъгъл. Мащабът на картата може да се променя и с ‘колелцето’ на мишката, като това може да се прави едновременно с други действия. Изобразяваните населени места се променят според мащаба, в съответствие с тяхната големина.

При движение на курсора върху картата, над плъзгача се показват географските координати на текущата позиция.

След стартиране на Map Tool, символите за излитане ▼ и кацане ▲ отразяват данните попълнени в полета *DEPARTURE AERODROME* и *DESTINATION AERODROME*. В случай, че няма попълнени данни, мястото на излитане се маркира като ‘кликнем’ с ляв бутон на мишката. Следваща точка от маршрута се маркира с ‘кликване’ с левия бутон на мишката. Пътят се изобразява с плътна червена линия, а при двойно ‘кликване’ се маркира мястото за кацане със съответния символ. Линия от маршрута може да се променя с левия бутон на мишката, като при това линията се ‘пречупва’ и новата точка може да се постави на желаната позиция. Всяка точка от маршрута, както и площадките на излитане и кацане могат да се местят с ‘провлачване’ с левия бутон на мишката.

Налична точка от маршрута може да се изтрие чрез посочването ѝ (при което тя се оцветява в по-светъл цвят) и двойно ‘кликване’ върху нея.

При затваряне на графичния редактор с бутон , въведеният маршрут се отразява в полета 13, 15 и 16 на полетния план.

6 Приложение I.

Правила за попълване на полетен план.

Попълването на полетен план се извършва според Приложение № 1 към чл. 53, 57, 150, 957 от

ИНСТРУКЦИЯ № 4444 от 14.06.2007 г. за управление на въздушното движение. Издадена от министъра на транспорта, обн., ДВ, бр. 58 от 17.07.2007 г., в сила от 18.11.2007 г.

Следва **непълна** извадка от горепосочения документ. Тя следва да се използва само като съпътстваща инструкция към клиентския софтуер за попълване на полетни планове чрез Web интерфейс. Пълно и актуално копие на нормативните документи се публикува от Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" (ГД ГВА) - http://www.caa.bg/upload/docs/1_INSTRUK4444.pdf.

Инструкции за попълване на бланката за полетен план:

А). Попълвайте всички времена в UTC като записвате 4 знака - часове и минути.

Б). Попълвайте всички разчетни времена като записвате 4 знака – часове и минути.

В). ПОЛЕ 7. Опознавателен индекс на ВС (максимум 7 знака).

AIRCRAFT IDENTIFICATION

ПОПЪЛНЕТЕ един от следните опознавателни индекси на ВС:

а) регистрационен знак на ВС (например DABIK, 4XBVD, N2567GA), когато:

- при използване на радиотелефония, позивната, която ще бъде

използвана от ЕВС ще съдържа опознавателния знак самостоятелно (например DABIK) или ще бъде предшествана от радиотелефонния код на ИКАО на опериращата авиокомпания/агенция (например LUFTHANSA DABIK);

- ВС не е оборудвано с радиостанция; ИЛИ

б) присвоения трибуквен код, съгласно ИКАО, на опериращата авиокомпания/агенция, следван от номера на съответния полет (например DLH 3498), когато при използване на радиотелефония, позивната, която ще бъде използвана от ЕВС, ще съдържа радиотелефонния код по ИКАО на опериращата авиокомпания/агенция (например DLH 3498);

Г). ПОЛЕ 8. Правила за полета и тип на полета (един или два знака) FLIGHT RULES AND TYPE OF FLIGHT

Правила за полети

ПОПЪЛНЕТЕ една от следните букви, обозначаващи правилата на полета, които пилота ще използва:

I за полет по ППП;

V за полет по ПВП;

Y за полет по ППП първоначално; или

Z за полет по ПВП първоначално, като, при попълнени букви **Y** и **Z**, в поле 15 се указва точката или точките, в които се планира промяна на правилата за полети. **Тип на полета.** ПОПЪЛНЕТЕ една от следните букви:

S за полет по разписание;

N за полет не по разписание (чартър и др.);

G за полет на авиацията с общо предназначение;

M за военен полет; или

X за всички останали полети, неупказани по-горе.

Д). ПОЛЕ 9. Брой и тип на ВС, и Категория на турбулентната следа.

NUMBER AND TYPE OF AIRCRAFT AND WAKE TURBULENCE CATEGORY

Брой на ВС (един или два знака) ПОПЪЛНЕТЕ брой на ВС, когато е повече от един.

Тип на ВС (два до четири знака) ПОПЪЛНЕТЕ условно обозначение на типа ВС, съгласно ИКАО ИЛИ ако такъв тип не е присвоен, или в случай на полет в група от различни типове ВС, ПОПЪЛНЕТЕ **ZZZZ**, и в поле 18 **УКАЖЕТЕ** (броя и) типа (типовете) на ВС след **ТYP/**.

Категория на турбулентната следа (един знак). ПОПЪЛНЕТЕ една от следните букви в зависимост от категорията на турбулентната следа на ВС:

H (HEAVY) - ТЕЖКО ВС, за ВС с максималната сертифицирана излетна маса от 136 000 kg или повече;

M (MEDIUM) - СРЕДНО ВС, за ВС с максималната сертифицирана излетна маса по-малка от 136 000 kg, но по-голяма от 7000 kg;

L (LIGHT) - ЛЕКО ВС, за ВС с максималната сертифицирана излетна маса от 7000

kg или по-малка.

Е). ПОЛЕ 10. Оборудване EQUIPMENT.

Средства за комуникация, за навигация и средства за подход. ПОПЪЛНЕТЕ една от следните букви:

N, когато ВС не е оборудвано или оборудването не работи, ИЛИ

S, когато ВС притежава стандартно, работещо оборудване (виж Забележка 1).
И/ИЛИ ПОПЪЛНЕТЕ една или няколко от следните букви, обозначаващи наличното, работещо оборудване:

A не се използва **B** не се използва **C** LORAN C;

D DME;

E не се използва;

F ADF;

G GNSS;

H HF RTF;

I Inertial Navigation;

J Data link - виж Забележка 3;

K (MLS);

L ILS;

M OMEGA;

O VOR;

P RNP-2;

Q не се използва;

R RNP-5;

T TACAN;

U UHF RTF

V VHF RTF;

W за RVSM оборудвано ВС;

X по изискване на органа за ОВД;

Y 8.33 честотно оборудвано ВС;

Z друго оборудване - виж Забележка 2;

Забележка 1: За стандартно се приема следното оборудване - VHF RTF, ADF, VOR и ILS, освен ако не е посочена друга комбинация от оборудване от съответния орган за ОВД.

Забележка 2: Когато се използва буква Z, в поле 18 се изписва типа на това оборудване, съответно след **COM/** и/или **NAV/**.

Забележка 3: В случай на използване на буква J, в поле 18 след **DAT/** се изписва типа на това оборудване с една или няколко букви.

Забележка 4: Информация за навигационните характеристики се предоставя на органа за ОВД за даване на разрешения и определяне на маршрут.

Оборудване за обзор. ПОПЪЛНЕТЕ една или две букви за обозначаване на използваното бордно оборудване за обзор:

Оборудване за вторичен обзорен радар:

N отсъства оборудване;

A транспондер - режим A (4 цифри - 4096 кода);

C транспондер - режим A (4 цифри - 4096 кода) и режим C;

X транспондер - режим S без предаване на опознавателния индекс на ВС и на данни за барометричната височина;

P транспондер - режим S с предаване на данни за барометричната височина, но без

предаване на опознавателния индекс на ВС;

I транспондер - режим **S** с предаване на опознавателния индекс на ВС, но без предаване на данни за барометричната височина;

S транспондер - режим **S** с предаване на опознавателния индекс на ВС и на данни за барометричната височина.

Оборудване за ADS

D възможност за ADS

Ж). ПОЛЕ 13. Летище на излитане и време за начало на движение (8 знака) DEPARTURE AERODROME AND TIME. ПОПЪЛНЕТЕ четирибуквения индикатор по ИКАО за местоположението на летището на излитане ИЛИ ако не е присвоен индикатор за местоположението, ПОПЪЛНЕТЕ **ZZZZ** и в поле 18 УКАЖЕТЕ името на летището след групата **DEP/** ИЛИ ако полетния план е получен от борда на ВС в полет, ПОПЪЛНЕТЕ **AFIL** и в поле 18, след **DEP/**, УКАЖЕТЕ четирибуквения индикатор по ИКАО за местоположението на органа за ОВД, от който могат да се получат допълнителни данни за полетния план.

СЛЕД ТОВА, БЕЗ ИНТЕРВАЛ, ПОПЪЛНЕТЕ в полетния план, представен преди излитане, времето за

Начало на движение - "**ЕОВТ**" ИЛИ в полетния план, получен от борда на ВС в полет, фактическото или разчетно време на прелитане на първата точка по маршрута, посочена в полетния план.

З). ПОЛЕ 15. Маршрут ROUTE. ПОПЪЛНЕТЕ, както е указано в буква "а", първата крейсерска скорост и както е указано в буква "б", първото крейсерско полетно ниво, СЛЕД ТОВА, след стрелката ПОПЪЛНЕТЕ, както е указано в буква "в", описанието на маршрута.

а) **Крейсерска скорост** (максимум 5 знака)

ПОПЪЛНЕТЕ истинската въздушна скорост за първия или целия крейсерски участък на полета, изразена:

в километри в час - буквата **K** последвана от 4 цифри (например, K0830); или във възли - буквата **N** последвана от 4 цифри (например, N0485); или чрез числото **M** - когато се изисква от съответните пълномощни органи за ОВД, с точност до стотни, изразени с буквата **M** последвана от 3 цифри (например, M082).

б) **Крейсерско ниво** (максимум 5 знака). ПОПЪЛНЕТЕ планираното крейсерско ниво за първия или целия участък на маршрута в следния вид:

Полетно ниво - буквата **F** последвана от 3 цифри (например, F330); или

Полетно ниво в десетки метри (когато се изисква от съответния пълномощен орган) - буквата **S** последвана от 4 цифри (например, S1130); или

Абсолютна височина в стотици футове - буквата **A** последвана от 3 цифри (например, A045; A100); или

Абсолютна височина в десетки метри - буквата **M** последвана от 4 цифри (например, M0840); или

за неконтролирани полети по ПВП се изписва **VFR**.

в) **Маршрут** (включително промени в скоростта, полетното ниво и/или правилата за полет) при полети по установени трасета за ОВД

ПОПЪЛНЕТЕ, ако летището на излитане е разположено на или е свързано с трасе за ОВД, обозначението на първото трасе за ОВД по маршрута

ИЛИ, ако летището не е разположено на или не е свързано с трасе за ОВД, буквите

DCT, последвани от точката на влизане в първото трасе за ОВД, последвани от индекса на трасето за ОВД.

СЛЕД ТОВА ПОПЪЛНЕТЕ всяка точка, в която се планира промяна на скоростта или нивото, смяна на трасето за ОВД и/или промяна на правилата за полет.

Забележка: Когато се планира преход между трасе за ОВД в долното въздушно пространство и трасе за ОВД в горното въздушно пространство, и трасетата са ориентирани в една и съща посока, точката на преход не се попълва.

СЛЕДВАНО ВЪВ ВСИЧКИ СЛУЧАИ

От индекса на следващия участък от трасето за ОВД дори когато е еднакъв с предходния ИЛИ от буквите **DCT**, ако полетът до следващата точка ще бъде извън определеното трасе за ОВД, освен ако двете точки не са дефинирани чрез географски координати.

При полети извън определените трасета за ОВД,

ПОПЪЛНЕТЕ точки, които се намират една от друга на не повече от 30 min полетно време или на 370 km (200 NM), включително всяка точка, в която се планира промяна в скоростта или нивото, смяна на пътната линия или промяна на правилата на полета

ИЛИ когато се изисква от съответния(-те) орган(-и) за ОВД,

ОПРЕДЕЛЕТЕ пътната линия на полетите, извършвани предимно в направление изток-запад между 70° северна ширина (N) и 70° южна ширина (S) по отношение на основни точки, получени при пресичането на половин или цели градуси ширина с меридиани, разположени на интервали през 10° географска дължина. За полети в райони извън тези ширини, пътните линии се определят по основни точки, получени от пресичането на паралели с меридиани, разположени обикновено през 20° географска дължина. Доколкото е възможно, разстоянието между основни точки не трябва да надхвърля един час полетно време. Когато се счете за необходимо, трябва се определят допълнително основни точки.

ОПРЕДЕЛЕТЕ пътната линия на полетите, извършвани предимно в направление север-юг, по отношение на основни точки, получени от пресичането на меридиани в цели градуси дължина с паралели през 5° ширина.

ПОПЪЛНЕТЕ буквите **DCT** между последователните точки, освен ако двете точки не са определени чрез географски координати или чрез пеленг и разстояние.

ИЗПОЛЗВАЙТЕ САМО условията, посочени в (1) до (5) по-долу и

РАЗДЕЛЯЙТЕ всяка подточка с един празен интервал.

(1) Трасе за ОВД (2 до 7 знака).

Кодираният индекс на трасе или на участък от трасе, където е възможно, кодираният индекс на схемата за стандартно отлитане или долитане (например BCN1, B1, R14, UB10, KODAP2A).

(2) Основни точки (2 до 11 знака).

Кодираният индекс (2 до 5 знака), присвоен на точката (например LN, MAY, HADDY) или ако не е присвоен кодиран индекс, се използва един от следните начини:

- Само градуси (7 знака):

2 цифри, указващи географската ширина в градуси, последвани от "N" (север) или "S" (юг), последвани от 3 цифри, указващи географската дължина в градуси, последвани от "E" (изток) или "W" (запад). Допълнете необходимия брой цифри, където е необходимо, като въведете нули, например 46N078W.

- Градуси и минути (11 знака):

4 цифри, указващи географската ширина в градуси и минути, последвани от "N"

(север) или "S" (юг), последвани от 5 цифри, указващи географската дължина в градуси и минути, последвани от "E" (изток) или "W" (запад). Допълнете необходимия брой цифри, където е необходимо, като въведете нули, например 4620N07805W.

- Азимут и разстояние от навигационно средство:

Обозначението на навигационното средство (обикновено VOR) във вид на 2 или 3 знака, последвани от 3 цифри, указващи пеленга (радиала) от него в магнитни градуси, последвани от 3 цифри, указващи разстоянието от него в морски мили. Допълнете необходимия брой цифри, където е необходимо, като въведете нули - например точка разположена на пеленг (радиал) 180° и разстояние 40 морски мили от VOR DUB трябва да се представи DUB180040.

(3) Промяна в скоростта или нивото (максимум 21 знака).

Точката, в която се планира промяна в скоростта (5% TAS или 0.01 M, или повече) или промяна на нивото, се представя точно както в (2) по-горе, следвана от наклонена черта и крейсерската скорост, и крейсерско ниво, изразени точно както в букви "а" и "б", без интервал между тях, дори и ако бъде променена само една от тези величини.

Примери:

LN/N0284A045
MAY/N0305F180
HADDY/N0420F330
4602N07805W/N0500F350
46N078W/M082F330
DUB180040/N0350M0840

(4) Промяна на правилата на полета (максимум 3 знака).

Точката, в която се планира промяна на правилата на полета, се представя точно както в (2) или (3) по-горе, последвана от интервал и едно от следните:

VFR, ако се преминава от ППП към ПВП **IFR**, ако се преминава от ПВП към ППП.

Примери:

LN VFR LN/N0284A050 IFR

(5) Крейсерски набор (максимум 28 знака) Буквата C, последвана от наклонена черта;

СЛЕД ТОВА точката, в която се планира да започне крейсерският набор, представена съгласно (2), последвана от наклонена черта;

СЛЕД ТОВА скоростта, която трябва да се поддържа по време на крейсерския набор, представена съгласно буква "а", последвана от две нива, дефиниращи слоя, който трябва да се земе по време на крейсерския набор, като всяко ниво се представя съгласно буква "б", или нивото, над което се планира крейсерския набор, последвано от буквите **PLUS** без интервал между тях.

Примери:

C/48N050W/M082F290F350
C/48N050W/M082F290PLUS C/52N050W/M220F580F620.

И). ПОЛЕ 16. Летище на кацане, Общо разчетно изтекло време и Западно летище(а).
DESTINATION AERODROME AND TOTAL ESTIMATED ELAPSED TIME, ALTERNATE AERODROME(S)

Летище на кацане (4 знака).

ПОПЪЛНЕТЕ четирибуквения индикатор на ИКАО за местоположението на летището на кацане ИЛИ ако летището на кацане няма присвоен четирибуквен

индикатор за месторазположение по ИКАО, ПОПЪЛНЕТЕ **ZZZZ** и в поле 18 УКАЖЕТЕ името на летището на кацане, предхождано от **DEST/**.

Общо разчетно изтекло време (4 знака).

Забележка: За полетен план, получен от ВС в полет, общото разчетно изтекло време е разчетното време от първата точка на маршрута, за която се прилага полетния план.
Запасно летище(а) (4 знака)

ПОПЪЛНЕТЕ четирибуквения индикатор по ИКАО за местоположението на не повече от две запасни летища ИЛИ ако някое от запасните летища няма присвоен четирибуквен индикатор за местоположение по ИКАО, ПОПЪЛНЕТЕ **ZZZZ** и в поле 18 УКАЖЕТЕ името на летището, предхождано от **ALTN/**.

Й). ПОЛЕ 18. Друга информация OTHER INFORMATION.

ПОПЪЛНЕТЕ 0 (нула), ако няма друга информация ИЛИ всякаква друга необходима информация в предпочитана последователност, указана тук, посредством подходящ индикатор, последван от **наклонена черта** и информацията, която трябва да бъде записана:

EET/ Основни точки или индекси на границите на FIR и общото разчетно изтекло време до тях, когато това се изисква от регионалните споразумения за въздушна навигация или от съответните органи за ОВД.

Примери:

EET/CAP0745 XYZ0830

EET/EINN0204

RIF/ Подробности за маршрута към променено летище на кацане, последвани от четирибуквения индикатор по ИКАО за местоположението на летището. Промененият маршрут се уточнява по време на полет.

Примери:

RIF/DTA HEC KLAX RIF/ESP G94 CLA APPH RIF/LEMD

REG/ Регистрационен знак на ВС, ако е различен от посочения в поле 7.

SEL/ Код SELCAL, ако това се изисква от съответните органи за ОВД.

OPR/ Името на оператора, ако не е очевидно от опознавателния индекс на ВС в поле 7.

STS/ Статусен индикатор, указващ причината за специално отношение от страна на органите за ОВД, например санитарно ВС, един неработещ двигател - STS/HOSP, STS/ONE ENG INOP. Могат да съществуват повече от един статусни индикатора.

- **STS/EXM833** за необорудвани ВС, които обаче са планирани за полет съгласно публикуваните изключения от изискванията за задължително оборудване.

- **STS/NONRVSM** за държавни ВС в група без значение дали са RVSM сертифицирани, ако полета ще се провежда в европейското RVSM пространство като GAT (общо въздушно движение).

- **STS/EMER** за ВС в състояние на бедствие.

- **STS/SAR** за ВС включено в операции по търсене и спасяване.

- **STS/HEAD** ако на борда на ВС има държавен глава.

- **STS/HUM** за ВС изпълняващо хуманитарен полет.

- **STS/HOSP** за ВС изпълняващо медицински полет, което изрично е декларирано от медицинските служби.

- **STS/STATE** за военно или гражданско ВС изпълняващо полет за нуждите на военните, митница или полиция.

- **STS/ATFMEXEMPTAPPROVED** за полети изрично оторизирани от националните власти, да не подлежат на ограничения при организация на потоците въздушно движение,

независимо от използването на друг индикатор за статус на полета.

TYP/ Тип (типове) на ВС, предшестван, ако е необходимо, от броя на ВС, ако в поле 19 е въведено **ZZZZ**.

PER/ Летателно-технически данни на ВС, ако се изискват от съответния орган за ОВД.

COM/ Друго свързочно оборудване, указано със **Z** в поле 10. Важни данни за свързочното оборудване, както се изисква от съответните органи за ОВД, например само COM/ UHF.

DAT/ Важни данни, свързани с възможност за използване на линия за предаване на данни, като се използват една или повече от буквите **S, H, V и M**, например DAT/S за спътникова линия за предаване на данни, DAT/H за HF линия за предаване на данни, DAT/V за VHF линия за предаване на данни, DAT/M за SSR режим S линия за редуване на данни.

NAV/ Важни данни, свързани с друго навигационно оборудване, както се изисква от съответните органи за ОВД.

DEP/ Обозначение на летището на излитане, ако е попълнено **ZZZZ** в поле 13 или четирибуквения индикатор за местоположение по ИКАО на органа за ОВД, от който могат да се получат допълнителни данни за полетния план, ако в поле 13 е попълнено **AFIL**.

DEST/ Обозначение на летището на кацане, ако в поле 16 е попълнено **ZZZZ**.

ALTN/ Обозначение на запасното летище (летища), ако в поле 16 е попълнено **ZZZZ**.

RALT/ Обозначение на запасно летище (летища) по маршрута.

RMK/ Всякакви други забележки в прав текст, когато се изисква от съответния орган за ОВД или когато се счете за необходимо.

DOF/ Дата на полета, шестцифрена група във формат **DOF/YymmDD**, където **YY** е годината, **MM** е месецът и **DD** е датата на полета.

К). ПОЛЕ 19. Допълнителна информация

Това поле не се предава в сведението за полетен план, но информацията се използва при необходимост. Полетата в тази част са следните:

E (Endurance)/ В това четири цифрено поле се попълва възможната продължителност на полета с наличното гориво във формат чч/мм.,

P (Persons on board)/ Брой на лицата на борда, персонал и пасажери. Ако в момента на попълване не се знае, се записва TBN- to be notified, да се съобщи на по-късен етап.

R (Radio)/ Зачертава се не наличното оборудване. Слагаме X на поле „U”, ако не разполагаме с UHF оборудване на 243.00 MHz, на поле “V” ако не разполагаме с VHF на честота 121.5 MHz и на поле „E” ако не разполага с ELT (emergency locator transmitter) предавател на 406 MHz от системата Cospas-Sarsat за намиране и спасяване на въздухоплавателни средства.

S (survival equipment)/ Полета отнасящи се за екипировка за оцеляване при екстремни условия. Зачертаваме с „X” поле „P”, ако не разполагаме с екипировка за полярни условия, поле „D”, ако не разполагаме с екипировка за пустинни условия, поле „M”, ако не разполагаме с морска екипировка и поле „J”, ако не разполагаме с екипировка пригодна за джунгла.

J (jackets)/ Зачеркват се всички полета, ако не се носят спасителни жилетки на борда, зачерква се с „X” поле „L” ако жилетките не са оборудвани със светлини, поле „F”, ако жилетките не са оборудвани с флуоресцентна светлина, полета „U” и „V”. По аналогичен начин за радио оборудването към жилетката.

D (dinghies)/ Зачеркват се полета „D” и „C”, ако на борда няма надуваеми лодки, ако

има то се попълва броя им в поле „NUMBER”, в поле „CAPACITY” се попълва капацитета на лодките, поле „C” (cover) се зачерква когато лодките нямат покривало, вписва се цвета на лодката в поле „COLOUR”

A (aircraft colour and marking)/ в това поле се вписва цвета на самолета и отличителни знаци

N (remarks)/ Зачеркваме поле „N” ако няма забележки или в празното поле попълваме забележки отнасящи се до екипировката за оцеляване.

C (name)/ Попълва се името на командващия пилот.

В поле „Filed by” се попълва името на лицето или организацията, която е попълнила полетния план.

Образец на бланка за полетен план:

FLIGHT PLAN ПОЛЕТЕН ПЛАН			
PRIORITY Срочност << FF >>	ADDRESSEE(S) Адреси		
<<<≡			
FILING TIME Дата и час на представяне	ORIGINATOR Подател		
<<<≡			
SPECIFIC IDENTIFICATION OF ADDRESSEE(S) AND/OR ORIGINATOR Особености при обозначаване кода на адресанта или подателя			
3 MESSAGE TYPE Вид на съобщението <<<≡ (FPL	7 AIRCRAFT IDENTIFICATION Опознавателен индекс на ВС	8 FLIGHT RULES Превъзката за полет	TYPE OF FLIGHT Тип на полета
9 NUMBER Брой	TYPE OF AIRCRAFT Тип на ВС	WAKE TURBULENCE CAT. Категория на турбуленцията	10 EQUIPMENT Оборудване
<<<≡			
13 DEPARTURE AERODROME Летище на излитане	TIME Време на излитане	<<<≡	
15 CRUISING SPEED Крейсерска скорост	LEVEL Полетно ниво	ROUTE Маршрут	
<<<≡			
<<<≡			
16 DESTINATION AERODROME Летище за кацане	TOTAL EET Общ разчетен период от време HR MIN	ALTN AERODROME Замесно летище	2ND ALTN AERODROME Второ замесно летище
<<<≡			
18 OTHER INFORMATION Друга информация	<<<≡		
<<<≡			
SUPPLEMENTARY INFORMATION TO BE TRANSMITTED IN FPL MESSAGES Дължителна информация (не се предава в съобщението за полетен план)			
19 ENDURANCE Запас гориво във време HR MIN	PERSONS ON BOARD Лича на борда	EMERGENCY RADIO Аварийно радиоборудване	
SURVIVAL EQUIPMENT / Спасително оборудване	JACKETS / Спасителни жилетки	UHF	VHF
→ E / [ ]	→ P / [ ]	→ R / [U]	[V]
POLAR Поларно	DESERT Пустинно	MARITIME Морско	JUNGLE За джунгли
→ S / [ ]	→ D [ ]	→ M [ ]	→ J [ ]
DINGHIES / Лодки	LIGHT Светлини	FLUORES Флуоресцентни	UHF
→ D / [ ]	→ L [ ]	→ F [ ]	→ U [ ]
NUMBER Брой	CAPACITY Капацитет	COVER Покриви	COLOUR Цвят
→ [ ]	→ [ ]	→ [ ]	→ [ ]
AIRCRAFT COLOUR AND MARKINGS Знаци и цветове на ВС			
A / [ ]			
REMARKS Забележки			
→ N / [ ]			
PILOT-IN-COMMAND Командир на ВС			
C / [ ]			
<<<≡			
FILED BY / Полевият план е представен от			
		SPACE RESERVED FOR ADDITIONAL REQUIREMENTS Допълнителни бележки	

7 Приложение II.

Използвани съкращения.

Arc ID	Aircraft Identification	Опознавателен индекс на ВС
FPL	Flight Plan	Полетен план
ADEP	Departure Aerodrome	Летище на излитане
ADES	Destination Aerodrome	Летище за кацане
WKTRC	Wake Turbulence Category	Категория на турбуленцията
UTC	Universal Time Coordinated	Координирано универсално време
ALTN	Alternative (Destination Aerodrome)	Алтернативно (Летище за кацане)
TEET	Total Estimated Elapsed Time	Общ разчетен период от време
MAN	Manual	Ръчно
ACK	Acknowledged	Потвърдено
REJ	Rejected	Отхвърлено
DOF	Date Of Flight	Дата на полета
EOBT	Estimated Off Block Time	Време на излитане
EOBD	Estimated Off Block Date	Дата на излитане
REG	Registration	Регистрация на ВС
OPR	Operator	Оператор на ВС
RMK	Remark	Забележка
BC	Aircraft	Въздухоплавателно Средство
ПВП	Visual Flight Rules	Правила за Визуални Полети
ОВД	Air Traffic Services	Обслужване на Въздушното Движение